

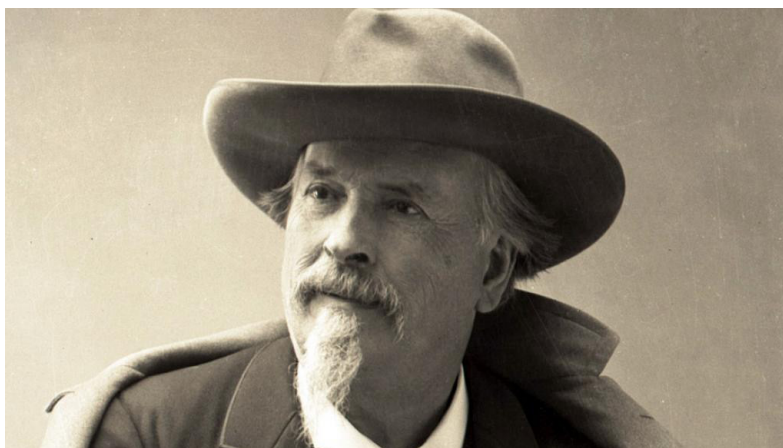

DOLÇA TORMO I BALLESTER

Biblioteca de Catalunya
dtormo@hotmail.com

EL RECORD DE FREDERIC MISTRAL VIU A MAILLANE

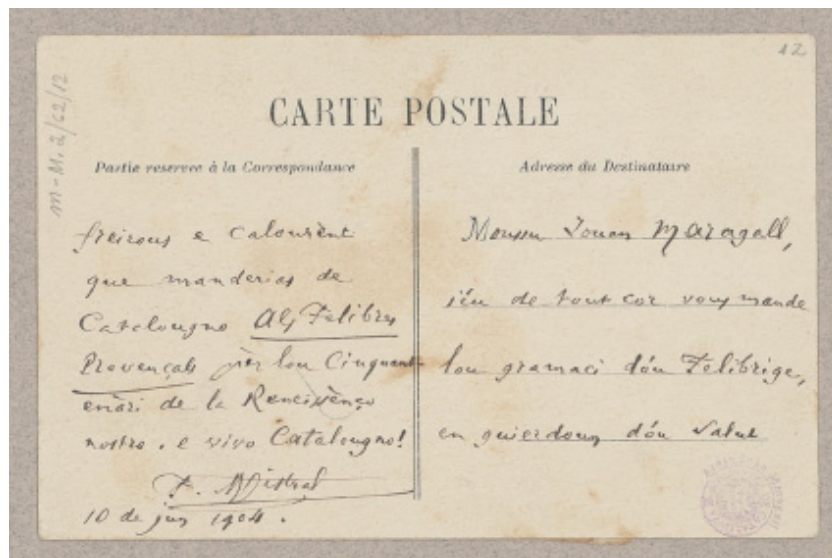
Musée Frédéric Mistral
Adreça: 11, Av. Lamartine. 13910
Maillane. Provença, França.
0490958419
<http://www.maillane.fr>

Frederic Mistral (Maillane, Provença, França, 1830-1914) va ser un dels escriptors més importants de la renaixença de la llengua occitana al segle XIX. El nostre autor, juntament amb d'altres escriptors, per tal de defensar la vigoria de la seva parla vernacle fundà el grup «Lou Felibrige» (1854), associació literària que aspirava a situar les obres escrites en llengua d'Oc al costat de les europees. Com a reconeixement internacional pel seu treball, Mistral va rebre el Premi Nobel de literatura el 1904. Entre la seva extensa producció caldria destacar «Mirèio» (1859), «Calendau» (1867) i «Lou Tresor dóu Felibrige» (1878-1886), diccionari complet de la llengua occitana.

«Mirèio» (Mireia), poema èpic rural, ens descriu l'amor de Vicent per la bella Mireia sobre el teló de fons d'un ambient ingenu de costums patriarcals i ancorat en el passat aureolat del mite; es tracta d'un relat de caire gairebé autobiogràfic on, rere el desig eròtic del protagonista, es manifesta, en realitat, l'amor apassionat del jove «gojat» pel seu país nadiu personificat en la figura de la bella Mireia, símbol d'una terra i d'una cultura que s'aspira a veure alliberades de tota imposició estrangera. Aquest relat romàntic i atemporal influencià nombrosos intel·lectuals i artistes de l'època, com va ésser el cas del compositor francès Charles Gounod, qui en va adaptar l'argument en la seva òpera «Mireille», de 1864.

També Joan Maragall es deixà captivar per la saba vivificadora que l'occitanisme aportava en la lluita reivindicativa de la llengua, en el seu cas, el català. I n'és testimoni la relació epistolar, escassa però significativa, que tots dos escriptors van mantenir. Precisament, ha estat arran d'aquesta correspondència que alguns crítics han sabut detectar traces del «mistralisme» de Maragall a «Glosa» (1904), així com en d'altres poemes de la mateixa època.

Postal de Frederic Mistral a Joan Maragall, 10 de juny 1904
Arxiu Joan Maragall, mrgll-Mss. 2-62-12

Visita a la Casa Museu de Frederic Mistral

Desplaçar-se a Maillane és una bona ocasió per visitar, a més de la seva casa museu, altres punts topogràfics presents en la biografia del poeta. Tant el paisatge bucòlic, com la vida asserenada del migjorn, on el vent de mestral i la llum emblaveixen un cel immaculat, proporciona al viatger una forma natural i paisatgística d'endinsar-se en l'ànima de Frederic Mistral.

Llocs a visitar:

- La casa nadiua de Mistral és una masia antiga i opulenta, «La Mas de Juge», a la qual s'arriba resseguint una llarga avinguda de plataners retallada sobre un fons de cel blau. Va haver de ser venuda, per motius econòmics, quan Mistral era encara jove, però els seus actuals propietaris han sabut conservar intactes unes poques estances i mostren amb orgull a l'encuriosit que les visita la sala d'estar i el menjador-cuina endreçades com quan el poeta hi vivia, i arranjades amb objectes i fotografies d'època que evoquen la infantesa de l'escriptor envoltat de la seva família.

Exterior de «La Mas de Juge»

Interior de la casa nadiua

- La casa on el poeta va anar a viure quan es va casar, la «Maison du Lazard», es troba al centre del poble de Maillane. La façana principal de l'edifici compta amb un rellotge de sol esgrafiat amb una inscripció dedicada a un llangardaix, que és una curiosa versió local del *tempus fugit* dels clàssics: «Gai lesert, béu toun soulèu. l'ouro passo que trop lèu e deman ploura belèu» [alegre llangardaix, beu el teu sol: el temps passa massa ràpid i tal vegada demà plourà].

Rellotge de sol a la façana de la «Maison du Lazard»

- La masia que el nostre autor es va fer construir just a tocar la «casa del llangardaix», amb els diners obtinguts del premi Nobel de literatura. És una magnífica residència burgesa en forma de masia segons el model de les cases pairals d'Aix, que acostumen a ser construïdes amb una sola planta quadrada amb jardí a la part de darrera. Aquesta casa és tota ella una al·legoria a l'obra de l'escriptor. La façana té un frontal esculpit amb fruites, flors, un trident i una àncora, i també s'hi veuen les inicials V.M. (Vincent i Mireia) i E.C. (Estelle i Calendau), corresponents als noms de les dues parelles literàries de les seves dues obres més conegudes. Així mateix, hi trobem la inscripció ornamentada d'un altre emblema, «El Sol és qui em fa cantar», mentre que a les finestres veiem dos graciosos relleus de caps femenins: són Mireia i Calendau que somriuen al costat d'estrelles, «La Santo Estello», guia celestial del felibritge.

En morir el 1907 sense descendència, Mistral va llegar aquesta casa a l'Ajuntament de Maillane, que el 1930 la va declarar edifici històric per, finalment, un any després de la mort de la dona del poeta, el 1943, convertir-la en Museu Frederic Mistral. Objecte de nombroses obres de restauració a càrrec del Servei de Monuments Històrics, en l'actualitat en aquest museu es conserva amb tota fidelitat el record de la vida i obra de Frederic Mistral: mobles, quadres, objectes personals, llibres i fotografies hi són exposats amb molta cura i sensibilitat. Un lloc especialment destacat hi té la biblioteca nombrosa d'autor, la de referència, i la biblioteca crítica que augmenta cada any amb noves edicions, estudis i traduccions de l'obra de l'escriptor.

És important d'advertir que el Museu Frederic Mistral no ofereix la possibilitat d'una visita lliure sinó que està previst que totes elles siguin guiades i comentades.

Foto antiga on veiem Mistral i la seva família davant la masia que es va fer construir; actual Museu Frederic Mistral

Interior de la Casa Museu

- L'Abadia de Sant Miquel de Frigolet , que és un conjunt medieval on Mistral va cursar estudis de petit, i on de gran s'hi recollia sovint.

- El Cementiri de Maillane, on reposen les restes de Frederic Mistral.

Bibliografia mínima

Marius ANDRÉ, *La vie harmonieuse de Mistral*, Paris, Plon, 1928.

Charles CAMPROUX, *Histoire de la littérature occitane*, Paris, Payot, 1971.

CENTRE INTERNATIONAL DE L'ÉCRIT EN LANGUE D'OC, Trésor de la langue d'Oc. Bibliothèque virtuelle de la Tour Magne: <<http://www.ciendoc.com/>> [Consulta: 10 de novembre de 2016].

Joan Daniel BEZSONOFF, *Diccionari occità provençal–català*, Barcelona, Llibres de l'índex, 2015.

ID., *La revolta dels geperuts*, Perpinyà, Trabucaire, 1999.

Robert LAFONT, *Mistral ou l'illusion*, Valderiès, Vent Terral, 1980.

Robert LAFONT, *Petita història europea d'Occitània*, Canet, Trabucaire, 2003.

Frederic MISTRAL, *Mireia: poema provençal*, Barcelona, L'Avenç, 1914.